

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje pomoci obětem trestných činů z trestněprávního a také kriminologického, resp. viktimologického pohledu. Dále reaguje na aktuální českou právní úpravu, reflektuje její poslední novelizace a zkoumá jejich dopad na práva obětí trestných činů.

Cílem práce je analýza postavení oběti v aktuální právní úpravě a vytvoření uceleného pohledu na oběť z pohledu různých vědních oborů. Práce se věnuje možnému přínosu viktimologických výzkumů pro zlepšení postavení oběti a ke zmírnění její viktimizace. Je členěna celkem do pěti kapitol a dále obsahuje úvod a závěr.

V první části se práce věnuje pojmu oběť, jak jej definuje zákon o obětech. Blíže rozebírá vymezení zvláště zranitelné oběti dle tohoto zákona a následně porovnává významový i procesní rozdíl mezi poškozeným a obětí v českém právním řádu. Druhá a třetí část je věnována viktimologickému rozboru oběti. Zabývá se nejprve historickým vývojem vnímání oběti a následně typologií oběti. Třetí kapitola popisuje viktimizaci oběti, od primární viktimizace, jež začíná samotným spácháním trestného činu až po možnou reviktimizaci oběti.

Čtvrtá část vymezuje postavení oběti v českém právním řádu a zabývá se právy, která jsou obětem garantována. Pozornost je věnována zejména mimoprocesním právům oběti, kde je kladen důraz na právo oběti na ochranu před druhotnou újmou. Dochází zde k propojení viktimologických poznatků a postupů orgánů činných v trestním řízení, zejména pak při vedení výslechů zvláště zranitelných obětí.

Stěžejní část práce analyzuje formy pomoci obětem trestných činů a zaměřuje se na peněžitou pomoc oběti. Zákonná úprava práva na peněžitou pomoc prošla v posledních letech několika novelizacemi ve snaze reagovat na situaci ve společnosti, potřeby obětí a také na aktuální judikaturu. Zkoumán je vliv těchto změn na dosažitelnost práva na peněžitou pomoc pro jednotlivé oběti.

V závěru práce je zhodnocen význam vlivu viktimologických výzkumů na trestněprávní úpravu a aktuální stav zákona o obětech trestných činů co do jeho části věnované právu na peněžitou pomoc.